

Milí žiaci,

máte pred sebou test zo slovenského jazyka a literatúry. Test sa skladá z dvoch častí.

I. časť obsahuje pravopisné cvičenie, v ktorom máte doplniť 20 písmen. Za každé správne doplnenie získate 0,5 b, spolu za I. časť môžete získať max. 10 bodov.

II. časť testu obsahuje ukážky a testové úlohy. Pri úlohách s možnosťou výberu správnu odpoveď zakrúžkujte priamo v teste. Pri doplňovacích úlohách, odpoveď zapíšte na vyznačený riadok. Za II. časť môžete získať max. 40 bodov.

Každú ukážku si pozorne prečítajte. Na vypracovanie celého testu máte 60 minút.

Prajeme vám veľa úspechov.

I. časť

Pravopisné cvičenie

Doplň v texte chýbajúce i/í alebo y/ý.

Susedk__ne deti rad__ chodievali do cukrárne. Bola to maličká miestnosť plná lákav__ch vôň___. Sedeli za siedm__m__ stolmi. Na policiach boli pov__kladané bonboniér___. V__p__tali si pohár s čokoládov__m__ trubičkam___. Dospel__ si objednali kávu so šľahačkou pos__panou kr__štálikmi cukru. Usmiat__ cukrár__ v biel__ch čiapkach pripravovali gaštanové p__ré.

Ukážka 1

K uvedenej ukážke sa vzťahujú úlohy 1 – 11

Hubárstvo je najrozšírenejšou záľubou dospelých. Na Slovensku sa mu sústavnejšie alebo aspoň príležitostnejšie venuje približne každý desiaty človek. Z čoho pramení taký široký záujem o huby? Súvisí to aj so živším vzťahom súčasníkov k prírode, s túžbou nanovo sa k nej tesnejšie primknúť, lepšie jej porozumieť, preniknúť hlbšie do jej zákonitostí a tajomstiev. Človek unavený duševnou alebo telesnou prácou hľadá i nachádza v prírode uvoľnenie, obnovuje si tam sily aj vyčerpané zdroje životnej pohody. Vďaka aktívnemu pohybu v zdravšom prostredí však hubár vkladá do fondu svojho zdravia i podiel, ktorý zúročí v budúcich rokoch. Vie sa totiž, že pravidelný pohyb je najlepším spôsobom ochrany pred srdcovo-cievnyimi aj ďalšími civilizačnými chorobami, ktoré skracujú život príslušníkov dnešných „usadených“ generácií.

1. Vyberte tvrdenie, ktoré vyplýva z ukážky 1:

- A) Každý desiaty človek svetovej populácie sa pravidelne venuje hubárstvu.
- B) Rastúci záujem o huby je zapríčinený ubúdaním prírodného bohatstva.
- C) Príroda priaznivo pôsobí na ľudský organizmus tým, že poskytuje uvoľnenie, obnovu síl a pod.
- D) Aktívnym pohybom hubár vkladá svoje zdravie do fondu zdravšieho prostredia.

2. V ukážke 1 je použitý slohový postup:

- A) výkladový.
- B) opisný.
- C) informačný.
- D) náučný.

3. Vypíšte z ukážky 1 jedno združené pomenovanie:

4. Vyberte tvrdenie, ktoré nevyplýva z ukážky 1:

- A) Hubárstvo je najviac rozšírený koníček u dospelých.
- B) V súčasnosti ľudia túžia opätovne sa užšie primknúť k prírode, lepšie jej porozumieť.
- C) Pravidelný pohyb na čerstvom vzduchu je jedinou ochranou pred rôznymi, najmä srdcovo-cievnyimi ochoreniami.
- D) Príslušníci dnešných generácií majú zväčša sedavý spôsob života.

5. Určte gramatické kategórie a vzor zvýrazneného podstatného mena vo vete:

Príslušníci dnešných **generácií** majú zväčša sedavý spôsob života.

6. Akú melódiu má veta: Z čoho pramení taký široký záujem o huby?

7. Aký význam má slovné spojenie *civilizačné choroby*?

A) Choroby súvisiace so stupňom rozvoja spoločnosti, najmä v oblasti technického pokroku a materiálnej kultúry.

B) Choroby, ktoré zasahujú počas vojnového stavu len civilné obyvateľstvo, pretože nie je chránené do takej miery ako príslušníci armády.

C) Choroby prameniace z clivoty, teda z melancholického duševného stavu daného jednotlivca.

D) Choroby spôsobené poruchami srdcovo-cievnej činnosti, ktoré postihujú najmä citlivých ľudí.

8. Akým slovným druhom je zvýraznené slovo však vo vete z ukážky:

Vďaka aktívnemu pohybu v zdravšom prostredí však hubár vkladá do fondu svojho zdravia i podiel, ktorý zúročí v budúcich rokoch.

A) Príslovka.

B) Citoslovce.

C) Spojka.

D) Častica.

9. Z koľkých viet sa skladá súvetie: Človek unavený duševnou alebo telesnou prácou hľadá i nachádza v prírode uvoľnenie, obnovuje si tam sily aj vyčerpané zdroje životnej pohody.

10. Pomenujte vybrané vetné členy vo vete: Z čoho pramení taký široký záujem o huby?

a) pramení: _____

b) široký: _____

c) záujem: _____

d) (o) huby: _____

11. Zakrúžkujte pravdivosť tvrdenia:

Slovo: **generácia** sa skladá zo štyroch slabík.

áno

nie

Ukážka 2

K uvedenej ukážke sa vzťahujú úlohy 12 – 24

Samo Chalupka: Mor Ho!

Nevzal cár Božie dary, z jeho mračnej tvári
urazená sa **pýcha** ľútym hnevom žiari.
A zo stolca zlatého takovým sa heslom
ozvali ústa jeho ku slovanským poslom:

„Mocný pán, ktorému Boh celú zem **podnožil**
a osudy národov v ruku jeho vložil:
ten pán velí: Slovánia! pozrite po svete:
medzi národy jeho či jeden nájdete,
ktorý by putá minul abo nezahynul,
akže oproti Rímu prápor svoj rozvinul.
Skloníte šije i vy. — Tie krásne roviny,
túto zem vašich dedov dostane ľud iný.
A spurné rody vaše pôjdu Rímu slúžiť,
strážiť nám naše stáda, polia naše plúžiť.
A junač vašu k mojim junákom pripojím,
a z nej krajinám rímskym obranu pristrojím.
A kto sa proti mojim rozkazom postaví,
beda mu! ten sám sebe záhubu pripraví.
Vedzte, že som pán Rímu, a Rím je pán svetu:
To moja cárska vôľa; to vám na odvetu.“

12. Na základe ukážky usporiadajte vlastnosti cára v poradí, ako sa o nich v texte dozvedáme:

nahnevaný, neľútostný, nevládny, pyšný

1.
2.
3.
4.

13. Slovo *podnožil* vzniklo slovtvorným postupom, ktorý sa nazýva:

- A) skladanie B) spájanie C) odvodzovanie D) skracovanie

14. Určte rým v 1. strofe:

- A) združený B) striedavý C) obkročný D) prerývaný

15. Doplňte tvrdenie: V prvých dvoch veršoch ukážky cár nerozpráva. V rámci

komunikácie s družinou využil _____ prostriedky komunikácie.

16. Na základe ukážky vysvetlite, komu patrí pôda, ktorú môžeme označiť pojmom dedovizeň.

17. Usporiadajte slová podľa počtu lexikálnych významov. Začnite od najmenšieho počtu významov.

putá 1.

cár 2.

družina 3.

srdce 4.

18. Rozhodnite. V ukážke prevláda slohový postup:

A) opisný. B) umelecký. C) rozprávací. D) hovorový.

19. V ktorej možnosti je uvedené slovo s rovnakým významom, aký má zvýraznené slovo vo verši: *A spurné rody vaše pôjdu Rímu slúžiť*

A) odolné B) tvrdohlavé C) sporné D) panovačné

20. Napíšte antonymum k slovu pýcha.

21. Pomenujte básnické umelecké prostriedky:

a) urazená sa pýcha ľútyh hnevom žiari. _____

b) Božie dary _____

22. Vypíšte z 1. strofy postupne rozvitý prívlastok.

23. Zakrúžkujte pravdivosť tvrdenia:

Veta: Beda mu! je dvojčlenná veta.

áno

nie

24. Určte literárny druh ukážky:

A) lyrika. B) epika. C) dráma. D) román.

Ukážka 3

K uvedenej ukážke sa vzťahujú úlohy 25 – 29

PIATE DEJSTVO

TRETÍ OBRAZ

Verona. Cintorín; na ňom hrobka Kapuletovcov.

JÚLIA:

Chod! **Žena má byť tam, kde je jej muž.**

(Brat Vavrinec odíde.)

Čo je to? Čaša v ruke zovretá!

Podistým jed ho zniesol zo sveta.

Vypil si všetko, skupáň? Mne si nič

nenechal? Pobožkám ťa na pery.

Možnože na nich kvapka ostala,

čo umožní mi umrieť v rozkoši.

(Pobožká bo.)

Veď tvoje pery ešte teplé sú!

(Na cintorín vstúpi Parisovo Páža so strážou.)

25. Muž, ktorého Júlia v ukážke pobožká, sa volá:

- A) Paris B) Rómeo C) Hamlet D) Kapulet

26. Určte A) literárny druh a B) žáner diela, z ktorého je ukážka 3.

A) _____

B) _____

27. Doplňte správne odpovede do viet:

A) Prvé uvedenie divadelnej hry sa nazýva: _____

B) Opakované uvedenie hry sa nazýva: _____

28. Aký typ vety podľa obsahu (modálnosti) sa v texte nenachádza:

- A) opytovacia B) rozkazovacia C) želacia D) zvolacia

29. Určte druh súvetia: Žena má byť tam, kde je jej muž.

30. Ktorý z útvarov nepatrí do jednej skupiny z hľadiska slohového postupu?

- A) Pozvánka. B) Inzerát. C) Predpoveď počasia. D) Diskusia.